

Büyük Avrasya: Rusya Uzmanları Arasında Bir Tartışma

Alexander A. Kornilov

Rusya Devlet Başkanı Putin, İtalya, Vatikan ve Azerbaycan ziyaretleri sırasında Batının Rusya'ya uyguladığı yatırımların getirdiği yükü hafifletmeye çalışırken, Moskova ve Rusya Federasyonu genelindeki Rus uzmanlar, Avrasya entegrasyonunun geleceğine dair bir tartışma yürütmekteydi. Son zamanlarda iki yeni tartışma başlamıştır. İlk tartışmada, Rus uzmanlar Avrasya Ekonomik Birliği (AEB) projesi ile Çin İpek Yolu Ekonomik Kuşağını (İYEK) bağdaştırma ihtimaline bakmaktadır. İkinci olarak ise, entegrasyon sürecine olan ilgi oldukça artmıştır. Böylece Rusya Dışişleri Bakanlığı Diplomasi Akademisi'ndeki ve diğer bazı yüksek öğrenim kurumlarındaki araştırmacılar, Volga Nehri üzerindeki eski Rus şehri Nijniy Novgorod'da (Rusya), Türkiye ve Kazakistan'dan uzmanları bir araya getirmeye karar vermişlerdir.

Valdai Tartışma Kulübü'nün Orta Avrasya Raporu

Haziran 2015'te, Valdai Tartışma Kulübü "Büyük Okyanusa Doğru - Orta Avrasya'nın Oluşumu" başlıklı ayrıntılı bir rapor yayımlamıştır. Kulüp, uluslararası meselelerin tartışıldığı ve karar alıcılara politika tavsiyelerinin sunulduğu bir yer olarak uzmanlar arasında iyi bilinmektedir. Söz konusu rapor gibi Kulübün temel yayımları, önemli addedilmelidir. Kulüp, uzman

ve iktidardaki karar alıcıların yanı sıra emekli politikacıları da bu raporun değerlendirilmesi için davet etmiştir. Ancak belirtmek gerekir ki Valdai Kulübünün hazırladığı analitik metinlerin arkasında Rus siyasi elitinin algılarını gözlemlemek mümkündür. Bu anlamda, Kulübün hazırladığı her yeni rapor uzmanlar arasında ilgi çekmektedir.

Buna ek olarak, raporu yazan grup bu alanda tanınmış Rus uzmanlardan oluşmaktadır. Tanınmış diğer uzmanlar ile birlikte, Dış ve Savunma Politikaları Konseyi Prezidyum Onursal Başkanı Dr. Sergey Karaganov, Rusya Dışişleri Bakanlığı Moskova Uluslararası İlişkiler Devlet Enstitüsü'nden (MGIMO) Profesör Oleg Barabanov, Carnegie Moscow Center'dan kıdemli uzman Alexander Gabuev raporun yazarları arasındadır. Avrasya Kalkınma Bankası ve Rusya Akademisi'nden seçkin uzmanlar da raporun hazırlanmasına davet edilmiştir.

Alt başlığı "İpek Yolu Ekonomik Kuşağı ve Av-

rasya Devletleri'nin ortak kalkınma öncelikleri" olan rapor, AEB'nin Çin İpek Yolu planı ile ilgili iddialı işbirliği çabaları ihtimali olduğunu tartışmaktadır. Rapor, 21. yüzyıl Avrasya'sının birleşik siyasi-ekonomik bir oluşum olmadığını iddia etmektedir; bölge, Avrupa ve Asya arasında "parçalanmış", kendi kimliğini oluşturmaya çalışmakta ve dışarıdan çoğunlukla dünyanın büyük güçleri arasında bir rekabet alanı olarak algılanmaktadır.

“ 21. yüzyıl Avrasya'sının birleşik siyasi-ekonomik bir oluşum olmadığını iddia etmektedir; bölge, Avrupa ve Asya arasında “parçalanmış”, kendi kimliğini oluşturmaya çalışmakta ve dışarıdan çoğunlukla dünyanın büyük güçleri arasında bir rekabet alanı olarak algılanmaktadır.”

Yazarlar, raporda Orta Avrasya terimini kullanmaktadır. Bu terim yeni değildir ancak siyasetteki güncel eğilimleri açıklamak açısından kullanışlıdır. Rapor; Rusya, Çin, Orta Asya ülkeleri, İran ve Moğolistan'ı Orta Avrasya terimine bağlamaktadır. Terim, bir merkez, diğer bazı ülkelerin de katılması beklenen çekirdek bir bölgesel alanla ilgilidir. Bununla birlikte, terimi tartışırken yazarların diğer devletler ile neyi kastettiği açıklanmamaktadır. Örneğin, Türkiye mi, Pakistan mı, yoksa Hazar Denizinin Batısındaki Transkafkasya devletlerinin mi kastedildiği açık değildir.

Rapor, Orta Avrasya ülkelerini bir araya gelmeye zorlayan ciddi sorunlar olduğunu ileri sürmektedir. Bu sorunlar, dini aşırıcılık, çevresel tehditler, su kıtlığı, uyuşturucu kaçakçılığı ve yurtdışındaki politikaların olumsuz etkilerini içermektedir.

2015'te Valdai uzmanlarının “Orta Avrasya Za-

manının” doğuşuna ilişkin açıklaması son derece önemlidir. Bu ifade, bölgedeki devletler arasında yenilenmiş bir işbirliği ve ortak kalkınma potansiyeline imkân veren uluslararası siyasi ve ekonomik koşulların benzersiz birleşimini tanımlamaktadır. Bu gelişme, İpek Yolu Ekonomik Kuşağı ve Rusya, Kazakistan ve Belarus öncülüğündeki Avrasya Ekonomik entegrasyonu gibi iki itici güce dayanmaktadır. Çin'le ilgili olan ilk proje, hem yurt içindeki hem de yurt dışındaki sorunları çözmek için tasarlanmıştır. Proje, Çin'in batı eyaletlerinde hızlı kalkınma ve modernleşmeyi amaçlamaktadır. Çin dışında ise Ekonomik Kuşak, Avrupa ile bağ kurulmasına yol açacak ticari işbirliği ve yatırımlar ile Orta Asya ülkelerini kapsayacak şekilde tasarlanmıştır.

Ekonomik Kuşak'ın ekonomik bağlar kurulması için fırsatlar sunduğunu belirtmek gerekir. Bu projede, Pasifik Okyanusu'ndan Baltık Denizi'ne kadar Güney, Batı ve Doğu Asya'yı bağlaması beklenen bir ulaşım sistemi kurularak, ulusal para birimi ödemeleri sisteminin güçlendirilmesi söz konusudur. Bu durumda Valdai'daki Rus uzmanlar, Çin'i deniz ve kara ulaşımı ile çevrelenmiş ortak bir kültür ve güvenlik sistemi alanı ve gelecekteki orta krallık (orta güç) olarak tanımak zorundadır.

“ AEB de Ekonomik Kuşak'a yönelmiştir. AEB, ekonomik işbirliğini ve Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü (KGAÖ) bünyesinde çok ihtiyaç duyulan savunma işbirliğini de beraberinde getirmektedir.”

Öte yandan, AEB de Ekonomik Kuşak'a yönelmiştir. AEB, ekonomik işbirliğini ve Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü (KGAÖ) bünye-

sinde çok ihtiyaç duyulan savunma işbirliğini de beraberinde getirmektedir. Gittikçe daha çok sayıda uzman bu kurumun, Avrasya girişimlerine Bağımsız Devletler Topluluğu'ndan (BDT) daha çok hizmet ettiğini anlamaktadır. KGAÖ, Avrasya entegrasyonunun katılımcılarına dış tehditlere karşı askeri güvenliğin yanı sıra terörle mücadele dâhil olmak üzere çeşitli konularda işbirliği imkânı sağlamaktadır. Ekonomik açıdan AEB ve İYEK arasında herhangi bir karşıtlık söz konusu değildir; aslında bu iki oluşum birbirini tamamlamaktadır. Valdai uzmanları şu hususları vurgulamaktadır:

- Çin Orta Asya'ya yönelirken, AEB bölgede hem ticari koruma hem de yatırım çekme aracı haline gelmektedir. Bu ifade muğlak görünmektedir ancak Çin yatırımlarının bölgeye gelmesi beklenmektedir. Bu gerçekleştiği takdirde, AEB üye devletleri ve ortakları ekonomik açıdan koruyabilmektedir.
- İYEK, pazarın ulaşım ve lojistik sektörüne ilişkin düzenleme konularında gelişmeyi teşvik etmektedir.
- Orta Asya ekonomilerine ve bunların modernizasyonuna yapılan İYEK yatırımları, Avrasya entegrasyonu için olumlu bir adımdır.
- Orta Avrasya, herkes için faydalı pozitif-toplamlı bir oyun örneği olmak zorundadır. Sürecin sloganları rekabet değil işbirliği olmalıdır.
- Orta Avrasya projesinin başarısı, Büyük Avrasya Topluluğu'nun kurulmasına öncülük edebilecek niteliktedir. Büyük Avrasya oluşumu da benzer doğrultuda sürdürülebi-

liir kalkınma ve güvenlik amacı ile geliştirilebilir.

Valdai uzmanlarının bu konu hakkındaki düşünceleri soyut değildir. Olası riskler hesaplanmış ve söz konusu Avrasya emellerine ulaşmanın önündeki çeşitli engeller tahmin edilmektedir. En büyük güçlükler, sınır ötesi ve bölge dışı tehditlerden kaynaklanmaktadır.

Uzmanlara göre bu, hidrokarbon piyasaları, (yeni bir siyasi ve ekonomik gerçeklik olarak) yaptırımlar, uyuşturucu kaçakçılığı, çevresel göçle birlikte Afganistan'daki durumun kötüleşmesi ve İslamcılık tehdidinden dolayı ortaya çıkan genel tehditlerde dalgalanma anlamına gelmektedir.

AEB ve İYEK limanlarının modernizasyonu da gerçek bir endişe olmaya devam etmektedir. Kazakistan'ın Aktav limanı, Pasifik'ten Baltık Denizi'ne uzanan bir ulaşım sistemi kurmak için yukarıda söz edilen planlardaki gereksinimleri hemen hemen karşılamaktadır. Ancak bu AEB'deki diğer limanlar için geçerli değildir. Çin ve AEB arasında sürekli bir diyalog kurulması gereklidir. Uzmanlar Asya Altyapı Yatırım Bankası (AAYB), İpek Yolu Kalkınma Fonu (İYKF) ve Avrasya Kalkınma Bankası (AKB) gibi finans kuruluşlarının faaliyetlerine güvenilmesini şiddetle tavsiye etmektedir. Uzmanlar, ayrıca ileri teknoloji endüstrisini geliştirmek için altyapı, inşaat, kaynak-keşif ve işleme alanlarında farklı sınırlar arası projelerin artırılmasını tavsiye etmektedir.

Avrasya Entegrasyonu Yuvarlak Masa Toplantısı

Rusya'daki uzmanlar topluluğu Moskova ile sınırlı değildir, daha fazla tartışma ve müzake-

re ortamı sağlamak için Rusya'nın diğer bölgelerini de kapsamaktadır. Nijniy Novgorod, modern ileri teknoloji endüstrilere ve ülkedeki en iyi üniversitelerden birine sahip eski bir Rus şehridir. 10 Haziran 2015 tarihinde Türkiye ve Kazakistan'dan uzmanlar, Saratov merkezli Avrasya-Povolzhye Bilgilendirme-Analiz Merkezi'nin daveti üzerine yuvarlak masa toplantısı için Nijniy Novgorod'daki Lobachevsky Devlet Üniversitesi'ni (Ulusal Araştırma Üniversitesi) ziyaret etmiştir. Etkinliğe Rusya Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nün (RSAE) Nijniy Novgorod şubesi, Astana'daki Avrasya Milli Üniversitesi ve başka kurumlar sponsor olmuştur. Toplantının konusu, Avrasya Entegrasyonunda Perspektifler idi. Katılımcılar toplantıda enerji, ulaşım ve Rusya, Türkiye ve Orta Asya işbirliğinin boyutları konulu sunumlar gerçekleştirmişlerdir.

Uzmanlar arasında çeşitli Avrasya meseleleri görüşülmüştür. RSAE'nin Nijniy Novgorod şubesi Müdürü Profesör Sergey Starkin, Rusya ve Türkiye'nin karşılaşmış olduğu ortak tehditler, özellikle kimliğe yönelik bir tehditle karşı karşıya olduğunu vurgulamıştır. Küreselleşmenin bazı olumlu yönleri olmasına rağmen devlet egemenliğini, toprak bütünlüğünü ve kimliği tehdit ettiğinin altını çizerek, Türkiye'nin Avrasya entegrasyon süreci karşısındaki tutumunda kararlı olup olmadığı konusundaki şüphelerini dile getirmiştir. Ayrıca Rusya'nın Avrasya politikasını kavramsallaştırma sürecini hala tamamladığını belirterek, RSAE'nin yaptığı analizi Moskova'daki Rusya Devlet Başkanlığına gönderdiğini de eklemiştir.

Ankara Üniversitesi'nden Taşansu Türker'e göre Avrasyalaşma Türkiye için bir ideoloji de-

ğil, Türkçe konuşan halklar ve ülkelerle kültürel bağlar kurma yoludur. Bu yüzden, yumuşak güç günümüz Türkiye'si için son derece önem taşımaktadır. Türkiye aynı anda hem NATO hem de ŞİÖ'ye üye olamamasına rağmen Avrasya sürecine bir noktada dâhil olacaktır.

Bir başka Türk uzman, Rusya ve Türkiye'nin birbiriyle aşinalık sorunu yaşadığını belirtmiştir. Ankara TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nden Dr. Toğrul İsmayil, toplantının dikkatini ikili işbirliğindeki bilinen sorunlarına çekerek, vatandaşlar arası evlenmenin, çifte vatandaşlığın, insani ve üniversite işbirliğinin, Türk lisansüstü öğrencilere Rusya tarafından sağlanan bursların yetersizliğinin ve Türk-Rus anlayışının gelişimine katkıda bulunmayan öğrencilerin bu sorunlar arasında yer aldığını belirtmiştir. Dr. İsmayil, Türkiye'de Rus diline olan ilginin arttığını kabul etmiş ancak Rusya'ya gelen Türk lisansüstü öğrencilerin ve uzmanların yaşam ve eğitim koşullarının gereksinimleri henüz karşılamadığını ifade etmiştir. Ayrıca Avrupa Birliği'nin etkisi ve Türkiye'nin AB üyeliğine adaylığı nedeniyle ülkesinin Avrasya entegrasyonu konusunda dikkatli davrandığını söylemiştir.

Rusya DİB Diplomasi Akademisi'nden Dr. Vladimir Avatkov, Türk-Rus ilişkilerine hâkim ekonomik çıkarlara işaret etmiştir. Her iki ülke de işbirliği ve politika koordinasyonu için hala belirli mekanizmalara sahip değildir. Suriye krizi, Kırım ve başka bir dizi jeopolitik meselenin iki devlet arasında fikir ayrılığı yaratmasına yol açmıştır. Ek olarak, iki ülkenin farklı askeri-siyasi sistemlerde (NATO ve ŞİÖ) yer aldığını belirtmiştir. Ancak Dr. Avatkov'a göre Türkiye Karadeniz'de yabancı donanmaların varlığı gibi

Rusya için kritik sayılan bazı konularda bağımsız davranmaktadır. Ayrıca, Türkiye 2008'deki Güney Osetya Savaşı'nda dengeli bir politika izlediğini eklemiştir. Diploması uzmanı ve Türkolog olan Avatkov, toplantıda uluslararası sorunların çözülmesi açısından iki ülke arasındaki fırsatları değerlendirmiştir. Ancak, Türkiye'nin dış politika alanında hala bir doktrin ya da kavrama sahip olmadığı için ülkenin çok vektörlü politikasını ne kadar sürdürebileceği sorusu askıda kalmaya devam etmekte olduğunu dile getirmiştir. Dr. Avatkov'a göre Türkiye'den fikirler yağmamaktadır. Rusya da uluslararası topluma etkisi olabilecek bir fikir veya alternatif bir dış politika mekanizması sunmakta başarısız olmuştur.

“ Türkiye Karadeniz’de yabancı donanmaların varlığı gibi Rusya için kritik sayılan bazı konularda bağımsız davranmaktadır. Ayrıca, Türkiye 2008’deki Güney Osetya Savaşı’nda dengeli bir politika izlediğini eklemiştir. ”

Astana Avrasya Milli Üniversitesi'nden Svetlana Kozhirovba, İYEK'in Kazakistan'a sağlayacağı faydalara vurgu yapmıştır. Kazakistan'ın İYEK'e katılmasının, altyapı modernizasyonu ve yatırımları getireceğini ifade eden Kozhirovba, ülkenin Türkiye ile yakın ilişkileri olduğunu fakat dış politika mülahazalarını Türkiye'nin çıkarları doğrultusunda ayarlamakta olduğunu vurgulamıştır. Rusya ve Kazakistan arasındaki güvenlik işbirliğinde ciddi fırsatların algılanabileceği ve bu iki ülkenin Afganistan'da istikrar, Orta Doğu ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi ortak problemleri çözmek zorunda oldukları belirtilmiştir. Kazakistan ordusunun Rusya'da eğitim

görmesi nedeniyle iki ülke arasında askeri-teknik işbirliği ve uçaksavar savunmasında müşterek bir sistem geliştirilmiştir. Dini aşırıcılık ve terörizm, politikalarını koordine etmeleri için Rusya ve Kazakistan'a ortak zemin sağlamaktadır ancak ikili ilişkilerdeki diğer sorunlar bunun dışındadır. AEB, Kazakistan ekonomisine ilgi çekici değişiklikler getirmiştir. Ülkedeki pazarlar Rus malları ile doludur. Rus malları bazı durumlarda daha iyi ve daha ucuzdur. Gazprom'un yanı sıra Sberbank ve Caspian Bank gibi Rus finans kuruluşlarının ülkedeki nüfuzu artmıştır. Bununla birlikte, Kazakistan'daki ulusalcılar Rus Dünyası (Russkiy Mir) fikrini reddetmişlerdir. Avrasya Milli Üniversitesi'nden Dr. Taisiya Marmontova, Avrasya Birliği söz konusu olduğunda ülkesi için maliyetten çok faydaları görme eğilimindedir. Dr. Marmontova, olumlu işbirliği sahaları olarak göç, iş faaliyetleri ve eğitime vurgu yapmıştır. Ayrıca Rusya ve Kazakistan'ın Avrasyalılılaşma anlayışlarındaki farklılıklara açıklık getirmiştir. Dr. Marmontova'ya göre Kazakistan, Avrasyalılılaşmaya sosyo-kültürel birlik, iletişim ve ticaretin merkezinde olma hissi olarak bakarken, Rusya için Avrasyalılılaşma dünya toplumdaki siyasi duruşunu güçlendirme aracıdır. Türkiye burada Rusya ve Batı arasında sürdürülebilir ilişkiler kurulmasında kolaylaştırıcı işlevi görebilir.

Nijniy Novgorod Lobachevsky Devlet Üniversitesi'nden Profesör Alexander Lychagin, Çin'in nüfuzunun artışı ile ilgili bir sunum gerçekleştirmiştir. Lychagin'e göre Çin sahip olduğu fazla para ile Orta Asya'da ve diğer yerlerde itibarını artırmıştır. Pekin'in dış politika geliştirme sürecinin temelini Komünist ideoloji değil Konfüçyüsçülüğün oluşturduğunun unutulmaması gereken bir husus olduğu belirtilmiştir.

Maoculuk sosyal ve ekonomik hamlelere başvuru-
rken, Konfüçyüsçülük Çin'in kalkınmasında
aşamalı bir dönüşüm önermektedir. Çin Halk
Cumhuriyeti'nin büyük bir ekonomik güç oldu-
ğunu, güneş gibi farklı ülkeleri kendine çekerek
küçük ülkelerin kimliği bastırılabilirdiğini ifade
eden Profesör Lychagin, Türkiye-Rusya ilişki-
lerinde ortaklıktan çok farklılıklar gördüğünü
vurgulamıştır.

Avrasya-Povolzhye Bilgilendirme-Analiz Mer-
kezi Müdürü Marina Lapenko, Avrasya işbirli-
ğindeki açık ve etkili mekanizmalar konusuna
değinmiştir. AEB'ye üyelik kriterleri, destekle-
me aracı olarak serbest ticaret bölgesi kurulması
ve AEB'nin ASEAN ve AB gibi diğer entegras-
yon oluşumları ile işbirliği ihtimalini ayrıntılı
olarak incelemiştir. Dr. Lapenko toplantıda daha
esnek bir formül olarak AEB artı üç şekilde:
AEB + Azerbaycan, Türkiye ve İran ya da AEB
artı Azerbaycan, Türkiye, İran, Hindistan, Çin
ve Brezilya işbirliğini içeren AEB +6 formülün-
den bahsetmiştir. Ortak eylem dairesi ne kadar
geniş olursa AEB için o kadar iyi olacağı ifade
edilmiştir. Bu durumda da, pek çok ülke için bir
mıknatıs haline gelen Büyük Avrasya'nın kurul-
masının öngörülebileceği vurgulanmıştır. Böy-
lece, Trans-Atlantik ve Trans-Pasifik Ortaklığı-
na alternatif bu güçlü jeopolitik birlik, gerçek bir
çok kutuplu dünya yaratmaya hizmet edecektir.

Sonuç tespitlerinde, Nijniy Novgorod Lobac-
hevsky Devlet Üniversitesi, Uluslararası İliş-
kiler ve Dünya Tarihi Enstitüsü Müdürü Pro-
fesör Mikhail Rykhtik, entegrasyon sürecinde
ekonomik boyutun merkeziliğini vurgulamıştır.
Rykhtik, ekonomi ile karşılaştırıldığında ne de-
ğerlerin ne de güvenliğin uzun süreli işbirliği
için temel işlevi görebileceği tespitinde bulun-

muştur. Değerler ve kimlik konusu istenildiği
kadar tartışılrsa da, entegrasyon sürecinin ken-
di mantığı olduğunu belirten Profesör Rykhtik,
Türk-Rus ilişkilerinde ticaret ve ekonomi pro-
jelerine özel bir önem atfetmiş; ikili işbirliğini
artırarak her iki ülkenin de ulusal çıkarlarına
hizmet edeceğini belirtmiştir. Rykhtik, gerçek
Avrasya işbirliğinin gelişmesi için ise Rusya-
Türkiye-Kazakistan arasındaki üçlü ilişkilerin
başarı sağlayabileceği öngörülmüştür.

Sonuç

Rusya uzmanları, en ideal Avrasya işbirli-
ği yöntemlerini tartışmaya devam etmektedir.
Moskova dışında Nijniy Novgorod, Saratov ve
Novosibirsk gibi diğer araştırma merkezlerinin
de tartışmalara ve Rus düşünce kuruluşlarının
Kremlin'deki karar alıcıları bilgilendirme iş-
levine katılması dikkate değerdir. Bu tartışma,
Türkiye ve Kazakistan'dan seçkin katılımcıların
da dikkatini çekmiştir. Uzmanlar farklı görüşler
sunmuş ancak AEB ve İYEK'in bir arada olabi-
leceği konusunda mutabık kalmışlardır. AEB'yi
dünya siyasetinde gerçek bir kutup haline ge-
tirebilmek için Rusya ve Çin arasında stratejik
anlayış sağlanmış, çeşitli projeler önerilmiştir.
Bugün Orta Avrasya ve Büyük Avrasya terimleri
uzmanlar arasındaki tartışmalarda faydalı hale
gelmiştir.

Diğer yandan, gerçekte Transatlantik Ortaklık
ve Avrasya Ekonomik Birliği arasında rekabet
anlamına gelen "rekabete karşı işbirliği" sloga-
nı önerisi de vardır. Ancak bu rekabet daha çok
yumuşak güç şeklinde olmalı ve yeni ortakları
jeopolitik gereklilikten çok ekonomik albeni ve
devlet egemenliğine saygı temelinde davet et-
melidir.

Sürecin itici güçleri olarak Rusya, Çin ve Kazakistan'ın rolü abartılmamaktadır. Türkiye ve İran gibi bölgesel güçlerin durumu belirsizliğini korumaktadır. Milletvekili seçimlerinden sonra Türkiye'de kurulacak hükümet sabırsızlıkla beklenmektedir. Rus uzmanların yanı sıra karar alıcılar, Türkiye ve İran'ın daha aktif olabileceğini tahmin etmektedir. Bununla birlikte, bazı uzmanların tahminlerine göre, Rusya kim-

lik ve değerler unsurlarını kapsayan açık ve anlaşılır bir Avrasyalılaştırma kavramını henüz geliştirememiştir.

Ayrıca Avrasya sürecinde Şangay İşbirliği Örgütü'nün NATO'nun muadiline dönüşme ihtimali netleşmektedir. ŞİÖ'nün ne tür bir dönüşüme uğrayabileceğini Ufa Zirvesinden sonra görülebilecektir.

BİLGESAM Hakkında

BİLGESAM, Türkiye'nin önde gelen düşünce kuruluşlarından biri olarak 2008 yılında kurulmuştur. Kar amacı gütmeyen bağımsız bir sivil toplum kuruluşu olarak BİLGESAM; Türkiye'deki saygın akademisyenler, emekli generaller ve diplomatların katkıları ile çalışmalarını yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası gündemi yakından takip eden BİLGESAM, araştırmalarını Türkiye'nin milli problemleri, dış politika ve güvenlik stratejileri, komşu ülkelerle ilişkiler ve gelişmeler üzerine yoğunlaştırmaktadır. BİLGESAM, Türkiye'de kamuoyuna ve karar alıcılara yerel, bölgesel ve küresel düzeydeki gelişmelere ilişkin siyasal seçenek ve tavsiyeler sunmaktadır.

Yazar Hakkında

Uluslararası ilişkiler profesörü Alexander Kornilov, Nijniy Novgorod Lobachevsky Devlet Üniversitesi'nde bölgesel çalışmalar bölümü başkanıdır. Kornilov, uluslararası ilişkiler ve Orta Doğu ve Güney Kafkasya ülkelerinin dış politikaları üzerine pek çok makale yayımlamıştır.